

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Одеська юридична академія»
Факультет адвокатури та антикорупційної діяльності
Кафедра організації судових,
правоохоронних органів та адвокатури

АДВОКАТУРА: МИНУЛЕ, СУЧАСНІСТЬ ТА МАЙБУТНЄ

**МАТЕРІАЛИ
XV Міжнародної
науково-практичної конференції**

*14 листопада 2025 року,
м. Одеса*

Одеса
«Юридична література»
2025

УДК 347.965(477)(063)
А288

Редакційна колегія:

Н. М. Бакаянова (голова), завідувачка кафедри організації судових,
правоохоронних органів та адвокатури;
С. К. Костенко, професор;
І. О. Кісліцина, доцент;
М. О. Кравченко, доцент;
О. Г. Свіда, доцент;
П. М. Синицин, доцент;
О. О. Храпенко, доцент;
Л. П. Нестерчук, старший викладач;
Р. Р. Щербатий, асистент

Рекомендовано до друку вченою радою Національного університету «Одеська юридична академія» (протокол № 3 від 15 жовтня 2025 р.)

Адвокатура: минуле, сучасність та майбутнє : матеріали XV
А288 Міжнародної науково-практичної конференції (м. Одеса, 14 листопада 2025 р.) / редкол.: Н. М. Бакаянова (гол.), І. О. Кісліцина, М. О. Кравченко [та ін.]. — Одеса : Юридична література, 2025. — 664 с.
ISBN 978—966—419—456—0

У збірнику містяться матеріали доповідей XV Міжнародної науково-практичної конференції «Адвокатура: минуле, сучасність та майбутнє», яка відбулася 14 листопада 2025 р. у Національному університеті «Одеська юридична академія». Доповіді учасників присвячені актуальним питанням адвокатури і здійснення адвокатської діяльності в Україні, історії адвокатури, діяльності Національної асоціації адвокатів України, проблемам і перспективам розвитку адвокатського самоврядування, правилам адвокатської етики та юридичній відповідальності адвокатів, зарубіжному і міжнародному досвіду організації та діяльності адвокатури.

УДК 347.965(477)(063)

Відповідальність за зміст та достовірність поданого матеріалу несуть учасники конференції, їхні наукові керівники та рецензенти, які рекомендували ці матеріали до друку.

ISBN 978—966—419—456—0

© Національний університет
«Одеська юридична академія», 2025

2. Кравченко М. О. Сучасні виклики в адвокатській діяльності. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2022. № 9. С. 542–544. URL: http://lsej.org.ua/9_2022/9_2022.pdf (дата звернення — 06.10.2025)
3. Постанова Верховного Суду у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду у справі № 560/2845/19 від 13 жовтня 2021 року. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/100319249> (дата звернення — 06.10.2025)

Науковий керівник: доцент кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія», кандидат юридичних наук, доцент **Кісільцина Ірина Олександрівна**

Горовий В. С.

студент 4-го курсу факультету
адвокатури та антикорупційної діяльності
Національного університету «Одеська юридична академія»

ПРОФЕСІЙНА ЕТИКА АДВОКАТА ЯК МОРАЛЬНИЙ ОРІЄНТИР СУЧАСНОЇ ПРАВОВОЇ ДЕРЖАВИ

У сучасних умовах розвитку правничої професії професійний юрист не може залишатися поза розумінням змісту та значення поняття «професійна етика». Цей феномен є невід’ємним елементом правничої культури та проявляється у різних формах професійної діяльності адвоката: у взаємодії з колегами, клієнтами, представниками органів державної влади, у науковій і публіцистичній роботі, а також у поведінці під час використання мережі Інтернет та інших цифрових платформ.

Щодо визначення поняття «адвокатська етика» та з’ясування її ролі у професійній діяльності адвокатів, слід зазначити, що чинне законодавство не містить її нормативного визначення. Водночас питання змісту та значення професійної етики адвоката є предметом численних наукових досліджень, у яких акцентується увага на її ролі як фундаментального елемента правничої культури та гарантії належного здійснення адвокатської діяльності.

Так, у преамбулі Правил адвокатської етики, затверджених Звітно-виборним з’їздом адвокатів України від 09 червня 2017 року, зазначено, що Правила адвокатської етики мають на меті уніфіковане закріплення традицій і досвіду української адвокатури в сфері тлумачення норм адвокатської етики, а також загальновизнаних деонтологічних норм і правил, прийнятих у міжнародному адвокатському співтоваристві [1].

Обов'язковість дотримання правил адвокатської етики закріплена у положеннях Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» [2], який визначає етичну поведінку як невід'ємну складову професійної діяльності адвоката. Утім, вимоги щодо дотримання етичних стандартів відображені у низці статей цього нормативно-правового акта, зокрема під час складання кваліфікаційного іспиту (ст. 9), прийняття присяги адвоката України (ст. 11), реалізації прав (ст. 20) та виконання обов'язків адвоката (ст. 21), у вимогах до договору про надання правничої допомоги (ст. 27, 28), при зупиненні права на заняття адвокатською діяльністю (п. 3 ч. 2 ст. 31), а також при позбавленні цього права (п. 4 ч. 2 ст. 32). Порушення адвокатської етики є окремою підставою для притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності (п. 3 ч. 2 ст. 34) [2].

Бакаянова Н. М. та Кісліцина І. О. визначають адвокатську етику як науку про моральні вимоги адвоката, моральні відносини, що виникають у ході здійснення адвокатської діяльності, про моральні приписи, якими адвокат керується при здійсненні адвокатської діяльності [3, с. 13].

За іншим визначенням професійна етика адвоката — це сукупність моральних установ і принципів, якими має керуватися у своїй діяльності адвокат. Вона нерозривно пов'язується з ним і прямо впливає на працю. Правила адвокатської етики фактично є моральним кодексом адвоката, який деталізує деонтологічні аспекти професії [4, с. 18].

На нашу думку, адвокатська етика, як морально-правовий орієнтир сучасної правової держави, має ключове значення у забезпеченні належного рівня професійної діяльності адвоката. Інститут захисту прав і свобод людини є надзвичайно складним та динамічним явищем, результати якого мають суспільну вагу. Саме тому при здійсненні функції захисту адвокат зобов'язаний керуватися не лише правовими нормами, але й морально-етичними принципами, що формують довіру до інституту адвокатури.

Метр української адвокатури Бронз Йосип Львович зазначав: «Адвокат повинен бути людиною грамотною і освіченою в широкому розумінні слова — знати історію, літературу, бажано мистецтво, бажано мови, мати аналітичний розум, навички ораторського мистецтва, крім того, мати відповідні людські якості, бути сумлінним, пунктуальним і комунікабельним. Адвокат повинен у собі поєднувати риси дипломата — вміння згладити гострі кути тоді, коли це на користь клієнту» [5, с. 2].

Отже, професійна етика адвоката — це сукупність моральних вимог, принципів і приписів, яких адвокат повинен неухильно дотримуватися у своїй професійній діяльності та повсякденному житті. Рівень професійної етики є відображенням моральних орієнтирів сучасної

правової держави, оскільки саме етичні засади втілюють основоположні ідеї справедливості, законності та гуманізму, на яких ґрунтується суспільне життя. Моральна культура правників, зокрема адвокатів, безпосередньо впливає на рівень довіри суспільства до системи правосуддя. Високі етичні стандарти у професії адвоката сприяють зміцненню авторитету права, підвищенню престижу адвокатури та формуванню позитивного ставлення громадян до судової системи. Важливо, щоб адвокат не лише знав правові приписи, а й дотримувався їх у власній поведінці, уособлюючи тим самим ідеальну модель правової та моральної відповідальності, передбачену національним і міжнародним законодавством.

Список використаної літератури

1. Правила адвокатської етики : рішення Звітно-виборного з'їзду адвокатів України від 09.06.2017 № n0001891–17 (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/n0001891–17#Text>
2. Про адвокатуру та адвокатську діяльність : Закон України від 05.07.2012 № 5076-VI : станом на 10 верес. 2025 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076–17#Text>
3. Адвокатська етика : навчально-методичний посібник (для здобувачів вищої освіти денної форми навчання) / Н. М. Бакаянова, І. О. Кісліцина. Одеса : Фенікс, 2020. 127 с.
4. Denysovskiy M., Sivitska H. PROFESSIONAL ETHICS OF A LAWYER. Galician Studies: Law Sciences. 2023. № . 2. P. 17–21. URL: https://doi.org/10.32782/galician_studies/law-2023–2–3
5. Бронз И. Л. По распределению судьбы. Интервью журналу «Мигдаль». Мигдаль Times. 2003. Июнь. № 35. URL: <https://www.migdal.org.ua/times/35/2582/>

Науковий керівник: асистент кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія» *Щербатий Роман Романович*

Бандурова В. С.

Етичні стандарти щодо адвоката: проблеми дотримання
та дисциплінарна практика 410

Баран А. С.

Професійна етика адвоката та медіатора: зміст
та співвідношення 414

Вареник В. О.

Адвокатська таємниця як основа професійної етики
та гарантія права на захист 418

Горовий В. С.

Професійна етика адвоката як моральний орієнтир сучасної
правової держави 420

Гаджисв А. М.

Софт скілс навички як складова професійної етики адвоката . . . 423

Гринюк К. О.

Етика адвоката в контексті відносин з клієнтом 426

Гудзюк Ю. Б.

Професійна етика адвоката у справах, пов'язаних
із корупцією 428

Джигирей В. В.

Етичні аспекти поведінки адвоката у судовому засіданні 432

Дмитрук Д. О.

Порушення принципу уникнення конфлікту інтересів
як підстава притягнення до дисциплінарної відповідальності . . . 436

Долженко Ю. В.

Проблема дотримання адвокатської етики у змагальному
процесі 439

Донець К. О.

Адвокатська таємниця: правові та моральні аспекти
збереження конфіденційності 443

Заборська К. А.

Ефективність адвокатської діяльності крізь призму довіри
клієнта та професійної етики 446

Загнітко А. В.

Конфлікт інтересів в адвокатській діяльності: етичні виклики
та шляхи їх подолання 449